

Sygn. akt VIII U 959/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

| | |
|---|--|
| Przewodniczący: sędzia Jolanta Łanowy - Klimek | |
|---|--|

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2020 r. w Gliwicach

sprawy A. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury, prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 czerwca 2020r. nr (...)

25 czerwca 2020r. nr (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję dnia 25 czerwca 2020r. , w ten sposób , że przyznaje ubezpieczonemu A. S. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 maja 2020r. oraz zobowiązuje organ rentowy do ustalenia jej wysokości przy zastosowaniu 24 % kwoty bazowej , obowiązującej w miesiącu złożenia wniosku, w części socjalnej świadczenia,
- oddala odwołanie od decyzji z dnia 18 czerwca 2020r.

(-)sędzia Jolanta Łanowy -Klimek

Sygn. akt VIII U 959/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. S. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Decyzją z 25 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. S. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż decyzją z 18 września 2007 r. ubezpieczonemu ustalono już prawo do emerytury górniczej, zatem brak jest podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej.

Ubezpieczony wniósł odwołania od powyższych decyzji.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Pismem procesowym z 8 września 2020 r. ubezpieczony wskazał, że domaga się jedynie przyznania mu prawa do „nowej” emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z zastosowaniem nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia (24% kwoty bazowej) z uwzględnieniem nowych przesłanek. Dodał, że ze względu na osiągnięty wiek ponad 50 lat oraz przepracowanie ponad 30 miesięcy ma prawo do „nowej” emerytury, w której 24% części socjalnej będzie obliczana z nowej kwoty bazowej. W związku z powyższym ubezpieczony domaga się zmiany zaskarżonych decyzji z 18 czerwca 2020 r. i z 25 czerwca 2020 r. i przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. S. urodził się (...) Wiek 50 lat ukończył (...)

Decyzją (...) Oddział w Z. z 18 września 2007 r. ubezpieczonemu przyznano na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS emeryturę górniczą od 8 września 2007 r., tj. od ustania zatrudnienia.

W treści decyzji (...) Oddział w Z. zaliczył ubezpieczonemu 24 lata i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych.

Po ostatecznym ustaleniu stażu pracy górniczej 110 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 186 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5.

Kolejnymi decyzjami organ rentowy dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 29 maja 2020 r. ubezpieczony złożył wniosek o prawo do emerytury z uwagi na przepracowanie 30 miesięcy po przejściu na emeryturę.

Zaskarżoną decyzją z 18 czerwca 2020 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Zaskarżoną decyzją z 25 czerwca 2020 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na to, że ubezpieczono przyznano już prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury górniczej – od 8 września 2007 r. – przepracował ponad 30 miesięcy.

W piśmie procesowym z 16 września 2020 r. organ rentowy wskazał, że odwołujący na dzień 1 maja 2020 r. spełniłby przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w myśl art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny i wynika wprost z akt organu rentowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 25 czerwca 2020 r. zasługuje na uwzględnienie, zaś nie zasługuje na uwzględnienie odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 18 czerwca 2020 r.

W rozpoznawanej sprawie – w zakresie zaskarżonej decyzji z 25 czerwca 2020 r. – spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do kolejnej emerytury w sytuacji, gdy wcześniej zostało mu ustalone prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – emerytura górnicza bez względu na wiek. Ubezpieczony domagał się bowiem przyznania kolejnej emerytury, gdyż

pozwalaloby mu to – przy legitymowaniu się co najmniej 30#miesięcznym okresem ubezpieczenia po przyznaniu pierwszej emerytury – na przeliczenie świadczenia od nowej kwoty bazowej w zakresie części socjalnej (24%).

W myśl bowiem art. 53 ust. 1 powołanej ustawy emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art.19, z zastrzeżeniem ust.3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych – z uwzględnieniem art. 55.

Po myśli ust. 3 tego samego przepisu emeryturę, której podstawę stanowi kwota świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających od dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Z mocy zaś jego ust. 4, przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 powołanej ustawy podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

- 1) podstawa wymiaru renty w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5.

Z ust. 2 powyższego przepisu wynika, iż przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

- 1) emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury.

Zastosowanie art. 53 ust. 3 i 4 ustawy jest możliwe tylko w wypadku nabycia prawa do nowej emerytury ("stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury - nowej - dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury").

Tym samym, aby ubezpieczony mógł skorzystać z nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia, musi nabyć prawo do innej (nowej) emerytury oraz wykazać, co najmniej 30 miesięcy ubezpieczenia po nabyciu prawa do poprzedniego świadczenia.

Zgodnie z art. 50a ust. 1 ustawy prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 tegoż przepisu, wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

W uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5 marca 2013 r. sygn. akt III AUa 1117/12 Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu, tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy emerytalno-rentowej. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 jest świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku, tj. 55 i 50 lat życia.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach zaznaczył, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 ustawy oraz przewidzianą w art. 50a ustawy emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat, przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

Zatem są to dwa różne świadczenia.

Sąd podziela również stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2014 r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a ustawy układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25 - letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 kwietnia 2014 r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Okoliczności faktyczne sprawy nie były sporne. Odwołujący udowodnił 30 miesięczny okres podlegania ubezpieczeniom społecznym po przyznaniu prawa do emerytury w grudniu 2011 r. Ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 okres pracy górniczej, osiągnął również wiek 50 lat, co w ocenie Sądu należy uznać za spełnienie przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy, a zatem spełnienie przesłanek z przepisu, który w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 50e ust. 1, na podstawie którego ubezpieczony nabył uprzednio emeryturę górniczą.

Jak wyżej wskazano, w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było sporne, że ubezpieczony spełnia przesłanki wskazane w art. 50a ust. 2 ustawy tak w zakresie wymaganego okresu pracy górniczej, jak i wieku.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury górniczej na innej podstawie prawnej, a mianowicie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pozwalające na przyznanie mu prawa do tego świadczenia. Skoro

zatem może mu zostać przyznane nowe świadczenie, to może być również na nowo ustalona jego wysokość, w sposób określony w art. 53 ust. 4 w zw. z ust. 3 tej ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję z 25 czerwca 2020 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 maja 2020 r. oraz zobowiązał organ rentowy do ustalenia jej wysokości przy zastosowaniu 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku w części socjalnej świadczenia.

Sąd w pkt 2 wyroku – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 18 czerwca 2020 r., albowiem bezspornym w sprawie było, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wyrok został wydany w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c.

(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek